

DZIENNIK

ZARZĄDU

Redakcja i administracja
Plac Wolności 1.

Administracja czynna od godz. 9--12 wp.
Redakcja od godz. 1--2 po południu.

Prenumerata: Kwartalnie . Mk. 600.—
Miesięcznie . „ 200.—

M. ŁODZI

Ogłoszenie: Wiersz nonparelowy (cztery szpalty na stronie) Mk. 30.—Przed tekstem Mk. 100.— za wiersz (dwie szpalty na stronie). Drobnie 10 marek za wyraz. Najmniejsze ogłoszenia mk. 100.—

Cena egzemplarza 50 Marek

Nr 10. (126.)

Łódź, wtorek 7 marca 1922 r.

Rok IV.

Do mieszkańców miasta Łodzi.

Od 8 tygodni trwa w mieście naszym strajk dozorców domowych, wywołany nieprzejednanym stanowiskiem właścicieli nieruchomości wobec słusznych żądań dozorców, mających na celu poprawę nędznych warunków materialnych i oplakanych stosunków higienicznych i mieszkaniowych tej licznej rzeszy najbardziej upośledzonych pracowników.

Wskutek przewlekającego się zatargu, stan sanitarny miasta zaczął się pogarszać w sposób zastraszający. Dzielnice położone w dolnych częściach miasta zalane są kałem i błotem. Dziedzińce zamieniły się w istne doły kloaczne, ziejące cuchnącymi wyziewami.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami na właścicielach nieruchomości ciąży obowiązek utrzymywania w należytej czystości jezdni, chodników i dziedzińców. Ponoszą więc oni całkowitą odpowiedzialność za stan rzeczy, którego następstwem jest katastrofalne szerzenie się chorób zakaźnych, porywających znaczną ilość ofiar.

Władze miejskie starały się od pierwszej chwili znaleźć drogę porozumienia, zwołując w tym celu szereg konferencji. Jednakże usiłowania te nie odniosły skutku wobec złej woli właścicieli nieruchomości, którzy postanowili wyzyskać ten zatarg — bez względu na grożące ludności z tego powodu smutne następstwa — w celu niedogodnej dla nich ustawy o ochronie lokatorów.

Rada Miejska w trosce o stan zdrowotny miasta, wyasygnowała na posiedzeniu w dniu 14 b. m. 14 milionów marek do dyspozycji Komisarjatu Rządu, jako fundusz zwrotny na doraźne oczyszczenie z powodzi brudu i kału pokrywającego ulice.

Zarząd Miejski nie może ponosić odpowiedzialności za ten stan rzeczy, gdyż nie posiada odpowiedniej egzekutywy i skutkiem tego jest w stanie, wobec nieobywatelskiego stanowiska właścicieli, zapobiec grożącej klęsce.

Rada Miejska oddaje pod sąd opinii publicznej sprawców zbrodniczego zamachu na zdrowie ludności i zarazem apeluje do władz państwowych o pociągnięcie winnych do surowej odpowiedzialności.

Łódź, dnia 22 lutego 1922 roku.

Rada Miejska m. Łodzi.

W sprawie spóźnianych metryk dla Żydów.

Memoriał Magistratu m. Łodzi — Urzędu Stanu Cywilnego —
Do Ministerstwa Sprawiedliwości.

Do Urzędu Stanu Cywilnego przy Łódzkiej Magistracie wpływają podania Żydów popisowych, posiadających metryki urodzenia, sporządzone nie w przewidzianym przez prawo 8 dniowym terminie, o określenie wieku, a to w myśl rozporządzenia Ministerstwa Spraw Wojskowych z dnia 29 kwietnia 1920 roku L. d. 11542/IV P.

Uważając kwestjonowanie przez Ministerstwo Spraw Wojskowych mocy dowodowej rzezonych metryk za nieprawne, mamy zaszczyt zakomunikować:

Na zasadzie art. 95 K. C. Kr. Polskiego, każde dziecko w ośmiu dniach od przyjścia na świat okazanem być powinno właściwemu duchownemu parafji, albo w przypadkach, artykułami 91, 92 i 93 przewidzianych, osobie do spisywania aktów stanu cywilnego apoważnionej, w celu sporządzenia aktu urodzenia.

Art. 83 K. C. P. stanowi, że każdemu staży prawo żądania wypisów z ksiąg bądź na miejscu pozostałych, bądź do archiwum hypotecznego złożonych.

Wpisy wydane jako zgodne z księgami mieć będą wiarę dopóty, póki przez zapisanie się o fałsz zażalenie nie będą.

Akt stanu cywilnego, zgodnie z przepisami Kodeksu Cywilnego ma moc dowodową bezwzględną, jako akt urzędowy, a to na zasadzie art. 83, 1317, 1319 K. C. P., 410 i 457 Ustawy Postępowania Cywilnego.

Prawo nigdzie nie czyni rozróżnienia co do mocy dowodowej aktów urodzenia pomiędzy aktami sporządzonymi na zasadzie art. 91 K. C. P. i aktami sporządzonymi na zasadzie art. 96 tegoż Kodeksu. Akt urodzenia sporządzony po 8 dniach ma tę samą moc dowodową, co i akt sporządzony wcześniej.

Na tem jedynie, zgodnie z prawem zasadniczym, jakim jest Kodeks Cywilny, stanowiska, stały przez cały okres istnienia Królestwa Kongresowego, władze tego Królestwa.

Instrukcja rekrutka Rady Administracyjnej z dnia 13 listopada 1860 r. (przytoczona w publikacji urzędowej: „Postanowienia Udziedlonego Komiteta w Carstwie Polskim, tom 7, posiedzenie 133 z dnia 19 maja 1866 r. str. 38) oparta na ukazie z dnia 15 marca 1859 r. o powinności zaciągu wojskowego (dziennik praw tom 53. str. 247.) stanowiła w § 126, że wiek poborowych określa się podług wyglądu, tylko w razie nieprzedstawienia aktu stanu cywilnego, albo innych dowodów o wieku.

Na zasadzie tej instrukcji, zachodziła tylko ta różnica między poborowymi chrześcijanami i między poborowymi Żydami, że chrześcijanie mogli przedstawiać bądź akty stanu cywilnego w krótkich wypisach, zgodnie z postanowieniem ułatwiającym z dnia 14 stycznia 1817 r. (Dz. Pr. tom 3. str. 28.) bądź akty znania, sporządzane pod przysięgą w Sądzie (właściwej dawnej ustawy postępowania cywilnego dziś nieobowiązującej), Żydzi zaś obowiązani byli przedstawiać akty stanu cywilnego w pełnych wypisach, zgodnie z art. 83 K. C. P.

W ten sposób instrukcja rekrutka rozróżniała chrześcijan od Żydów ale kodeksu cywilnego nie gwałciła. Poza tem instrukcja opierała się na ukazie 1859 r., który rozróżniał pobór chrześcijan i pobór Żydów. Po równouprawnieniu Żydów w r. 1862 (ukaz 5 czerwca 1862 r. Dz. Pr. tom 60, str. 19) i tamte rozróżnienie instrukcji 1860 r. zostało uchylone: na zasadzie postanowienia Rady Administracyjnej z dnia 4 lipca 1863 r. Żydzi mogli składać podobnie jak chrześcijanie krótkie wypisy

z akt urodzenia, byleby w tych wypisach, zgodnie z art. 97 K. C. P. omówiony był powód opóźnienia zameldowania urodzonego dziecka.

Dopiero ustawa rosyjska o służbie wojskowej z r. 1874 (zbiór praw Państwa Rosyjskiego tom 4, księga 1), postanowiła w art. 131: wiek określa się według wyglądu 1) we wszystkich przypadkach, gdy niema dowodu prawnego (autentycznego o latach), 2) dla osób chrześcijańskich wyznań — w wypadku jeżeli wiek wskazany tylko w dokumentach rodowych (posiemiejny spisok) i zachodzi wątpliwość co do prawidłowości tego wskazanie, 3) dla osób wyznań niechrześcijańskich — we wszystkich wypadkach, jeżeli zachodzi wątpliwość co do prawidłowości dowodów o wieku, nie wyłączając metryk; jeżeli wszakże w danych o wieku podług metryki i podług dowodów rodowych niema rozbieżności, to chociaż powstałaby wątpliwość co do słuszności tych danych, wiek określa się podług powyższych dowodów, a nie podług wyglądu.

Powyższy artykuł 131 ustawy rosyjskiej stanowił wyjątek przepisów mocy dowodowej aktów stanu cywilnego K. C. P., pozatem był on możliwy w Państwie, rozróżniającym prawnie obywateli pod względem wyznaniowym.

Z wyjściem rosjan, moc prawna ustawy o służbie wojskowej, z roku 1854 jako ustawa nawkrós polityczna, stała całkowicie.

Powstając Państwo Polskie nadało sobie własną ustawę o służbie wojskowej, mianowicie: ustawę z dn. 27 października 1918 r. (D. U. № 13 poz. 228). Ustawa ta nie czyni różnic pomiędzy obywatelami różnych wyznań co do poboru i co do dowodów określenia ich wieku (art. 33 a-tawy).

Ogólne prawodawstwo, Konstytucja, również zapewnia wszystkim obywatelom równość praw bez różnicy wyznania i narodowości (art. 96). W tych warunkach co do mocy prawnej metryk zarówno chrześci-

jan, jak i żydów, stosują się w pełni przepisy K. C. P. art. 95, 97, 83 i inne.

W świetle tych przepisów moc dowodowa metryk chrześcijan i żydów jest jednaka.

Jedną również jest moc dowodowa metryk sporządzonych przed upływem, lub po upływie 8 dni od urodzenia dziecka.

Z powyższych względów Magistrat ma zaszczyt prosić o uchylenie powyższego okólnika, ewent. o kompetentne wyjaśnienie, jak w tych wypadkach postępować winniśmy.

Prezydent (—) Rzewski.

Dział sprawozdawczy.

Protokół

7 (IV sesji), posiedzenia Rady Miejskiej.

Łódź, dnia 21 lutego 1922 r.

Komplet radnych: 57. Komplet członków Magistratu: 10. Obecnych radnych: 42. Obecnych członków Magistratu 8.

Posiedzenie otworzył o g. 8 min. 15 wiecz. zastępca przewodniczącego r. St. Rapalski, w obecności quorum Rady (50 członków), zaprosiwszy do stołu przydzielonego rr. sekretarzy A. Utę i A. Koziółkiewiczównę, oraz sekretarza Przyrdjum, p. P. Rundo, do prowadzenia protokołu.

Przyjęto do wiadomości:

1. Zawiadomienia radnych: Adamskiego, Kropfa, Langlebena, Minberga, Pogonowskiego, Polaka, Pudlarza, Rosenblatta, Ryterbandowej, Gackiego, usprawiedliwiających nieobecność swą na dzisiejszem posiedzeniu.

2. Odezwę Województwa Łódzkiego, Wyd. Samorządowego, № SM. 193/4/II z dn. 30. stycznia 1922 r. treści następującej:

„W załatwieniu sprawozdania Magistratu z dn. 11 I. r. b. № 4619/21 I, Urząd Wojewódzki oznajmia, iż wobec wyjaśnień Magistratu uchyla postanowienie swoje z dn. 10.X. 1921 r. № SM. 152-40-II w sprawie wstrzymania wykonania uchwały Rady Miejskiej z 29/IX co do przemianowania ul. Rozwadowskiej na ul. im. Zamenhoffa.“

3. a) korespondencję Magistratu z Komisarzem Rządu na m. Łódź oraz Komendą Policji Państwowej w sprawie odbywania się w m. Łodzi wbrew właściwemu postanowieniu Rady Miejskiej oraz § 15 rozporządzenia wykonawczego Ministerstwa Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministerstwem Przemysłu i Handlu z dn. 22 marca 1921 r. w niedziele i dni świąteczne handlu w masarniach, sklepach z artykułami spożywczymi i pieczywem w czasie pomiędzy 8 a 10-tą rano;

b) wyjaśnienie Inspektora Pracy III Okręgu m. Łodzi z dn. 16. lutego 1922 r. treści następującej:

„Na skutek zainterpelowania mnie przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej w sprawie otwierania sklepów spożywczych w niedziele i święta, co nie jest zgodnym z Rozporządzeniem Wykonawczym Ministerstwa Pracy z dn. 22/III/21 r. (Dz. Ust. № 47 z roku 1921 poz. 291), komunikuję, iż wyjaśnienie referenta Handlowo-Przemysłowego Komisariatu Rządu na m. Łódź z dn. 8/X-21 r. za № 27857-21 nie może mieć mocy obowiązującej, wobec uregulowania tej sprawy przez władze samorządowe miejskie uchwałą Rady Miejskiej m. Łodzi z dn. 22/VI-20 r.

W powyższej sprawie zwróciłem się jednocześnie do p. Komisarza Rządu na m. Łódź o wydanie odnośnych zarządzeń, mających na celu ścisłe przestrzeganie w handlu przepisów Rozporządzenia Wykonawczego z dn. 22/III-20 r.

4. Uchwały Magistratu:

a) № 110 z dn. 7 lutego 1922 r.:

„Pobierana przez Główną Kasę Miejską od osób, (rzeczy których podlegają przymusowej sprzedaży) opłaty za umieszczane w „Dzienniku Zarządu m. Łodzi” ogłoszenia o licytacjach przymusowych postanowiono — na wniosek delegacji Wydz. Finansowo-Rachunkowego № 130/22 IVb z dn. 12 stycznia 1922 r., — podwyższyc z dniem 15 lutego 1922 r. z mk. 100.— do 150.—“.

b) № 111 z dn. 8 lutego 1922 r.:

„Zatwierdzając wniosek delegacji Wydz. Finansowo-Rachunkowego № 130/22 IVb z dn. 12 stycznia 1922 r., postanowiono pobierać od zamiejscowych przesyłek pieniężnych, doręczanych różnym interesantom przez Główną Kasę Miejską, prowizję w wysokości:

5⁰/₀ od sum do mk. 10.000.— włącznie,

4⁰/₀ od sum od mk. 10.000.— do mk. 15.000.— włącznie,

3⁰/₀ od sum do mk. 15.000.— do mk. 30.000.— włącznie,

2⁰/₀ od sum powyżej mk. 30.000.—

5. Odezwę Województwa Łódzkiego, Wydz. Samorządowego, № S. 554/I-1 z dn. 9. II. 1922 r. w sprawie potwierdzenia cen na rachunkach, obliczeniach i kosztorysach przez władze samorządowe i administracyjne.

W y b r a n o:

Do Komisji Tanich Kuchen (na miejsce r. Unieszewskiego) członka Rady Miejskiej — Czesława Grzechowskiego.

U c h w a l o n o:

A. poza porządkiem dziennym za uznaniem nagłości —

W sprawie bezrobocia dozorców domowych —

Następujący wniosek frakcji P.P.S. z uzupełnieniami rr. Lichtensteina i Rapalskiego:

Głodowe płace dozorców domowych, straszliwe warunki higieniczne i mieszkaniowe zmusiły tę najbardziej upośledzoną część proletariatu do strajku o poprawę swego nędznego bytu. Pertraktacje zwołane z inicjatywy władz samorządowych i państwowych były stale sabotowane przez właścicieli domów, którzy zajmują wobec przedstawicieli władz stanowisko wprost anarchistyczne, w złudnym przekonaniu, iż kosztem zdrowia ludności naszego miasta, kosztem setek istnień ludzkich, uda im się obalić Ustawę o ochronie lokatorów, która jedynie chroni ludność pracującą od samowoli pasażytów.

Samorząd, nie posiadający władzy wykonawczej, ani środków represyjnych przeciwko szkodnikom zdrowia ludzkiego, musi patrzeć bezsilnie na pogarszający się z dniem każdym sanitarny stan naszego miasta.

Władza państwowa naraża się na pośmiewisko kamieniczników i toleruje beczynnienie te skandaliczne stosunki. Represje syją się na dozorców domowych, natomiast nikt nie słyszał, pomimo szumnych zapowiedzi, o pociągnięciu do odpowiedzial-

ności ustawowej przez władze państwowe któregokolwiek z kamieniczników z powodu antisanitarnego stanu posesyj.

Z tej przyczyny zarządzenie nadzwyczajnego komisarza do walki z durem plamistym stało się papierową groźbą na terenie naszego miasta.

Rada Miejska protestuje jaknajostrzej przeciwko tym skandalicznym stosunkom, przeciwko bezczynności naszych władz i oddaniu miasta na pastwę rozbestwionych bezkarnością kamieniczników.

Rada Miejska wzywa Magistrat:

1) żeby zwrócił się do posłów o położenie kresu dyktaturze kamieniczników.

2) do wykorzystania w całej pełni ustawowych przepisów Inspekcji Mieszaniowej w kierunku stworzenia potrzebnego aparatu celem oczyszczenia miasta i domów na koszt właścicieli nieruchomości.

Rada Miejska postanawia wydać odpowiednią odezwę do ludności m. Łodzi celem stwierdzenia istoty winy oraz wyświetlenia przyczyny obecnego antisanitarnego stanu miasta.

Odezwę tę Rada Miejska postanawia rozplakatować na ulicach miasta.

W powyższej sprawie r. Helman w imieniu frakcji Żydowskiej i Ortodoksyjnej protestuje przeciwko uchwałom, jako tendencyjnej i nie odzwierciedlającej właściwego poglądu Rady Miejskiej, jako takiej.

R. Hilszer w imieniu Handlowców Polskich oraz r. Bińkowska w imieniu fr. Chr. Dem. zgłaszają oświadczenie treści następującej:

„Wobec tego, że Rada Miejska postanowiła wydać odezwę do mieszkańców m. Łodzi o zabarwieniu tendencyjnym, protestujemy przeciwko temu, gdyż nie solidaryzujemy się ze stanowiskiem frakcji P.P.S.”

B. W sprawach objętych porządkiem dziennym:

I. W sprawie przepisów o odprawach i zaopatrzeniu emerytalnym pracowników miejskich m. Łodzi i ich rodzin.

1. rozesłanie przepisów uznać za 1-e czytanie,

2. Rada Miejska, przychylając się do wniosku Magistratu № 80 z dn. 27 stycznia 1922 r. postanawia zatwierdzić w 2-gim i 3-iem czytaniu Przepisy o odprawach i zaopatrzeniu emerytalnym pracowników miejskich m. Łodzi i ich rodzin.

Dział I — Cel przepisów.

§ 1.

Przepisy niniejsze mają na celu zapewnienie etatowym a) urzędnikom, b) oficjalistom, c) robotnikom we wszystkich stałych urzędach miejskich jakoteż wdowom i sierotom po nich zaopatrzenia emerytalnego.

§ 2.

Prawo do emerytury posiadają jedynie ci pracownicy, którzy wstępując do służby miejskiej, nie przekroczyli 50-go roku życia. Czas służby przed ukończeniem 18 roku życia nie zalicza się do emerytury.

Dział II — Zaopatrzenie emerytalne stałych pracowników miejskich i odprawa.

A. Zaopatrzenie emerytalne (emerytura).

§ 3.

Każdy stały pracownik miejski, który pozostawał w służbie miejskiej m. Łodzi bez przerwy przynajmniej 10 lat, a uznany został przez Magistrat, na podstawie orzeczenia lekarskiego, trwale niezdolnym do dalszego pełnienia obowiązków służbowych, otrzymuje z funduszków miejskich dożywotnie emerytalne uposażenie.

Prawo to przysługuje pracownikowi miejskiemu a) bez względu na liczbę lat służby, jeżeli stał się do niej niezdolny wskutek nieszczęśliwego wypadku, doznanego z powodu lub w czasie pełnienia obowiązków służbowych; b) po 5 latach służby miejskiej, o ile się stał trwale niezdolny do pełnienia obowiązków służbowych z powodu kalectwa lub cho-

roby, nabytych bez własnej umyślnej winy po wstąpieniu do służby miejskiej.

§ 4

Pracownikowi miejskiemu, który stał się niezdolnym do służby wskutek nieszczęśliwego wypadku, doznanego z powodu lub w czasie pełnienia obowiązków służbowych, wskutek paraliżu, utraty wzroku, pomieszczenia zmysłów lub gruźlicy, doliczy się przy wymiarze uposażenia emerytalnego 10 lat do czasu służby, podlegającego normalnemu zaliczeniu do wysługi emerytalnej.

Pracownikowi, który wskutek nieszczęśliwego wypadku, doznanego z powodu lub w czasie pełnienia obowiązków służbowych utracił zdolność do pracy zarobkowej, może na wniosek Magistratu Rada Miejska przyznać uposażenie emerytalne aż do pełnej wysokości uposażenia w służbie czynnej, będącego podstawą do obliczenia uposażenia emerytalnego.

B. Odprawa.

§ 5.

Stały pracownik miejski, który nie nabył prawa do emerytury przy zwolnieniu go ze służby, otrzymuje jednorazową odprawę w wysokości poborów (płacy zasadniczej ze wszystkimi dodatkami)

a) półrocznych za czas służby do lat 5,

b) jednorocznych za czas służby ponad 5 lat.

UWAGA: Pracownik zwolniony ze służby na własne żądanie lub na mocy orzeczenia dyscyplinarnego za przekroczenia służbowe nie ma prawa do odprawy.

§ 6.

Przeniesienie na emeryturę następuje na prośbę pracownika miejskiego:

1. bez względu na wiek, jeśli z powodu ułomności cielesnej lub wypadku sił fizycznych wzgl. umysłowych stał się trwale niezdolny do służby,

2. bez względu na niezdolność do służby, gdy a) ma nie mniej niż 20 lat służby miejskiej, zaliczonej do emerytury i ukończył 55 rok życia, b) gdy przekroczył 60 rok życia.

Pracownik miejski, ubiegający się o przeniesienie na emeryturę z powodów ad 1 wymienionych, poddany będzie zarządzeniem Magistratu badaniu lekarza miejskiego celem stwierdzenia przyczyny i stopnia niezdolności do służby.

W wypadkach wątpliwych może Magistrat zarządzić powtórne badanie kolegiálne przez lekarzy miejskich.

Gdyby wynik badania wypadł niekorzystnie dla pracownika, ma on prawo w ciągu 14 dni po zawiadomieniu go o wyniku pierwszego badania lekarskiego żądać zarządzenia ponownego kolegiálnego badania przez dwóch względnie trzech lekarzy miejskich.

§ 7.

Magistrat może z urzędu przenieść pracownika miejskiego na emeryturę:

1. gdy z powodów wymienionych w § 6 p. 1 jest trwale niezdolnym do pełnienia służby,

2. gdy przekroczył 60-ty rok życia i uzyskał prawo do pełnego uposażenia emerytalnego,

3. gdy z powodu choroby dłużej niż rok nieprzerwanie nie pełnił służby.

Za przerwę w jednorocznym okresie uważane będą tylko te czasokresy czynnej służby, które wynoszą co najmniej połowę czasu, spędzonego poprzednio poza służbą, wskutek choroby, lub na urlopie dla poratowania zdrowia.

W wypadkach, przewidzianych ad 1), 2) i 3), Magistrat zawiadamia o zamierzonym przeniesieniu pracownika miejskiego na emeryturę bez jego prośby na piśmie z podaniem powodów i uwagą, że w ciągu 14 dni wolno mu przeciw temu zawiadomieniu wnieść zażalenie, które przez Magistrat będzie rozpatrywane przed powzięciem ostatecznej decyzji.

§ 8.

Uposażenie emerytów składa się:

- a) z płacy zasadniczej,
- b) dodatku drożyznianego,
- c) dodatku za wysługę lat,
- d) za studja wyższe,
- e) za kierownictwo.

§ 9.

Uposażenie emerytalne wynosi po ukończeniu 10 lat służby 40 proc. wzrasta za każdy następujący rok służby o 3 proc.) w żadnym jednak razie nie może ono przenosić 100% uposażenia służby czynnej, służącego za podstawę do wymiaru uposażenia emerytalnego.

Wysokość dodatku drożyznianego, dodatku za wysługę lat, za studja i za kierownictwo, liczonych do uposażenia emerytalnego, ulega automatycznym zmianom w zależności od zwiększenia lub zmniejszenia się tych dodatków, wypłacanych pracownikom czynnym i w tym samym procentowym stosunku.

Wszelkie zmiany norm uposażenia czynnych pracowników miejskich, pociągające za sobą zmianę wysokości ich uposażenia, będą automatycznie w sposób odpowiedni stosowane przy wymiarze zaopatrzenia emerytalnego.

§ 10.

Czas służby, podlegający zaliczeniu do emerytury, liczy się od dnia dnia rozpoczęcia służby w Magistracie m. Łodzi; do tego czasu służby Magistrat może w wypadkach, zasługujących na uwzględnienie, doliczyć:

a) czas uprzedniego pozostawiania danego pracownika w służbie państwowej lub samorządowej polskiej, wzgl. czas służby w państwach zaborczych, zaliczony pracownikowi przez polskie władze państwowe lub samorządowe;

b) czas czynnej służby w wojsku polskim, o ile przypada w okresie służby miejskiej m. Łodzi.

Przy obliczaniu lat wysługi emerytalnej okres ponad 6 miesięcy liczy się za rok, poniżej 6 miesięcy nie uwzględnia się.

§ 11.

Pracownik miejski traci prawo do uposażenia emerytalnego, jeżeli:

a) został ukarany sądownie z pozbawieniem praw za przestępstwa natury kryminalnej.

UWAGA. Zona i dzieci prawomocnie skazanego korzystają z praw wdowy i sierot na czas, przez który rodzina pozostawałaby bez środków utrzymania.

b) otrzymuje emeryturę z innego źródła lub objął inne stanowisko płatne,

c) gdy odzyska zdolność do pełnienia obowiązków służbowych; w przeciagu zaś lat 6 po przemieszczeniu go na emeryturę § 6 p. 1, § 7 p. 1 i 3 odmówi przyjęcia ofiarowanej mu ponownie posady miejskiej równego lub wyższego stopnia służbowego.

W wypadkach § 6 p. 1 i § 7 p. 1 i 3 należy uprzednio urzędownie stwierdzić, czy emeryt posiada wzgl. odzyskał zdolność do pełnienia obowiązków służbowych.

UWAGA. Pracownicy miejscy ukarani sądownie z pozbawieniem praw za t. zw. przestępstwa polityczne nie tracą prawa do uposażenia emerytalnego.

Dział III — Zaopatrzenie wdów i sierot.

§ 12.

Wdowy i sieroty po zmarłym pracowniku miejskim, który w chwili śmierci nabył prawo do pobierania uposażenia emerytalnego lub je pobierał, otrzymują stale zaopatrzenie z kasy miejskiej.

§ 13.

Zaopatrzenie wdowie wynosi 50 proc. kwoty uposażenia emerytalnego, jakie otrzymał lub do jakiego miał prawo zmarły pracownik.

§ 14.

Zapomoga sieroca wynosi:

a) dla każdego dziecka, którego matka żyje i uprawnioną była do zaopatrzenia wdowiego, 1/4 część pensji wdowiej,

b) dla każdego dziecka, którego matka nie żyje lub nie ma prawa do pensji wdowiej, albo to prawo utraciła — połowę pensji wdowiej.

O ile matka pracuje w służbie państwowej, samorządowej lub na innej płatnej posadzie i wobec tego nie pobiera pensji wdowiej, to sierotom przysługuje prawo do zapomogi sieroczej według ustępu a).

O ile matka jest pracownikiem miejskim, dzieci nabywają prawo do zaopatrzenia sierociego:

a) gdy sieroty nie mają po ojcu żadnego zaopatrzenia z funduszy publicznych,

b) gdy ojciec żyje, lecz jest niezdolny do pracy i nie może dać dzieciom utrzymania,

c) gdy zaopatrzenie po ojcu jest niższe od zaopatrzenia, jakie służy sierocie po matce i to tylko do różnicy między temi zaopatrzeniami.

§ 15.

Zaopatrzenia wdowie i sieroce w sumie ogólnej nie mogą przewyższać wysokości uposażenia emerytalnego, do jakiego miałby prawo zmarły pracownik miejski.

§ 16.

Wdowa po stałym pracowniku miejskim, który zmarł w czynnej służbie przed uzyskaniem prawa do emerytury, jako też zupełne sieroty do 18 roku życia, względnie jeżeli odbywają studia — do czasu ukończenia tychże, a najdalej do ukończenia 25 roku życia, otrzymują jednorazowy zasiłek w wysokości:

a) wdowa bezdzietna wzgl. sierota — półroczne uposażenie w służbie czynnej,

b) wdowa z 2 dzieci wzgl. 2 sieroty łącznie — roczne uposażenie w służbie czynnej,

c) wdowa z 4 dzieci wzgl. 4 sieroty łącznie — 1½-roczne uposażenie w służbie czynnej,

d) wdowa z ponad 4 dzieci wzgl. ponad 4 sieroty łącznie — 2-roczne uposażenie w służbie czynnej.

§ 17.

Zaopatrzenie wdowie otrzymuje jedynia żona za służbę męża, o ile sama nie zajmuje płatnej posady, a w tym wypadku tylko na czas jej zdolności do służby i to do różnicy między jej uposażeniem [w służbie czynnej a należnem jej zaopatrzeniem wdowiem. W razie niezdolności do służby urzędownie stwierdzonej otrzymuje pełne zaopatrzenie wdowie.

Mąż za służbę żony może otrzymać zaopatrzenie tylko wtedy, o ile będzie udowodnionem, że z przyczyny choroby, niedołęstwa lub trwałej niezdolności do pracy i t. p. powodów był na wyłącznem utrzymaniu żony i nie posiada osobistego majątku.

§ 18.

Wdowie po pracowniku miejskim, zmarłym w czynnej służbie lub na emeryturze, należy się, niezależnie od zaopatrzenia, pośmiertne równające się 3-miesięcznemu pełnemu uposażeniu w służbie czynnej lub na emeryturze. W tej samej wysokości otrzymują dzieci zmarłego pracownika pośmiertne, o ile matka w chwili śmierci ojca nie żyła z nim we wspólności małżeńskiej lub wcześniej umarła.

To samo dotyczy wdowca i dzieci po pracowniku kobiecie z uwzględnieniem postanowień § § 14 i 17.

W braku wyżej wymienionych osób Magistrat może pokryć koszty leczenia i pogrzebu, o ile zmarły nie zostawił dostatecznego majątku ruchomego i nieruchomego.

§ 19.

O ile pracownik miejski zmarł wskutek nieszczęśliwego wypadku, któremu uległ z powodu i w czasie pełnienia obowiązków służbowych, wdowa może otrzymać zaopatrzenie przy analogicznem zastosowaniu postanowień § 4.

§ 20.

Wdowa niema prawa do zaopatrzenia:

a) jeżeli małżeństwo zawarte było przez emeryta,

b) jeżeli żyła w separacji lub rozłączeniu od stołu i łoża na zasadzie wyroku sądowego i o ile nie pobierała w tych wypadkach od męża alimentów.

Dzieci z małżeństwa, zawartego przez emeryta nia mają prawa do zaopatrzenia sierociego.

§ 21.

Wdowa wzgl. sierota traci prawo do zaopatrzenia:

a) w razie skazania przez sąd z pozbawieniem praw za przestępstwa natury kryminalnej.

UWAGA. Osoby ukarane sędownie z pozbawieniem praw za t. zw. przestępstwa polityczne nie tracą prawa do zaopatrzenia.

b) w razie ukończenia przez sierotę 18 roku życia lub wcześniejszego zawarcia związku małżeńskiego,

c) w razie śmierci wdowy lub sieroty po upływie tego miesiąca, w którym śmierć nastąpiła,

d) gdy wdowa wyjdzie ponownie za mąż.

UWAGA. Jeżeli sierota odbywa studia w zakładach naukowych, otrzymuje zaopatrzenie sieroce do ukończenia studiów, najdłużej do ukończenia 25 roku życia.

Gdy sierota jest nieuleczalnie chora, kaleka i kalectwo lub choroby są wrodzone, tak że z przyczyn tych jest niezdolna do pracy, ma prawo do pobierania zaopatrzenia do końca życia.

Przepisy ogólne.

§ 22.

Odprawy i zabezpieczenia emerytalne, jak również zaopatrzenie wdowie i sierocie przyznawane będą według przepisów niniejszych na mocy każdorazowej uchwały Magistratu i na podstawie dat, zawartych w aktach personalnych.

§ 23.

Wszelkie wątpliwości nastrożające się przy zastosowaniu przepisów niniejszych rozstrzyga Magistrat.

§ 24.

Emeryt (wdowa, sierota), który w sposób podstępny, przez wprowadzenie w błąd Magistratu uzyskał emeryturę, pensję wdowią, zaopatrzenie sieroce, lub wymiar ich wyższy od należnego, straci orzeczeniem Magistratu to prawo, a nadto podlega odpowiedzialności karnej stosownie do ustaw obowiązujących.

§ 25.

Uposażenie emerytalne i zaopatrzenie wdowie i sierocie płatne są w równych ratach miesięcznych zgóry; liczy i otrzymuje się je od pierwszego dnia miesiąca następującego po zarządzeniu wstrzymania wypłaty uposażenia w służbie czynnej wzgl. uposażenia emerytalnego i lub zaopatrzenia wdowiego.

§ 26.

Przepisy niniejsze wchodzić w życie z dniem ogłoszenia w „Dzienniku Zarządu m. Łodzi” i nie stosują się do osób, które w dniu ogłoszenia tychże nie pozostają już na służbie miejskiej.

3. Rada Miejska wzywa Magistrat do wypłacania odpraw i zabezpieczeń emerytalnych według zasad zawartych w przepisach powyższych;

4. Rada Miejska wzywa Magistrat, aby

a) opierając się już na przepisach powyższych, wprowadził do budżetu Zarządu Miejskiego obecnego i następujących, odpowiednie kredyty należycie umotywowane,

b) w terminie jaknajkrótszym, jaknajdalej zaś w ciągu 3-ch miesięcy, przedstawił plan utworzenia funduszu emerytalnego.

II. W sprawie wydzierżawienia Łódzkiemu Klubowi Sportowemu na lat 20 granta stanowiącego część Połcia Konstantynowskiego położonego przy zbiegu Al. Cuij i Szosy Karolewskiej.

Rada Miejska, w związku z wnioskiem Magistratu № 82 z dni. 27 stycznia 1922 r., postanawia

1. oddać Łódzkiemu Klubowi Sportowemu w dzierżawę na przeciąg 20 lat 51,000 mtr. gruntu miejskiego, stanowiącego część t. zw. polesia Konstantynowskiego a położonego przy zbiegu Al. Unji i Szosy Karolewskiej, pod urządzenie wzorowego placu sportowego, na warunkach, wyszczególnionych w umowie zredagowanej przez inż. Szenfelda z uwzględnieniem następujących zmian wzgl. uzupełnień:

§ 2 uzupełnić przez dodanie okresu: „Całkowite urządzenie boiska ma mieć wygląd estetyczny i winno być wykonane podług załączonego planu i z uwzględnieniem wskazówek Wydz. Budownictwa”.

§ 3 w brzmieniu następującem:

„Plac oddaje się w dzierżawę na lat 20 z tem, że po 10 latach przysługuje miastu za rocznem wypowiedzeniem prawo odebrania placu, przyczem Łódz. Kl. Sportowemu zezwala się na zebranie wszelkich wzniesionych budynków.

Jeżeli plac nie będzie obrócony na cel właściwy i użytkowany po upływie lat 2, to umowa zostaje zerwana i plac wraca do użytku Magistratu.

Termin dzierżawy liczy się od 1 marca 1922 r. do 1 marca 1942 r.“

do § 5 — tenetę dzierżawną ustalić na mk. 1,000.—

§ 7 uzupełnić przez dodanie przy końcu okresu słów: „bez różnicy wyznania i narodowości na jednorazowe zawody”.

§ 8 uzupełnić przez dodanie wstępu: „Klub Sportowy ustala ceny biletów na wszelkie zawody po uprzedniem porozumieniu się z Magistratem; w razie rozbieżności zdań decyduje ostatecznie Rada Miejska”.

2. wezwać Magistrat do wykonania tej uchwały, upoważniając go jednocześnie do zawarcia właściwej umowy z Łódzkim Klubem Sportowym.

III. W sprawie wpisów szkolnych za dzieci nauczycielstwa szkół powszechnych, uczęszczające do prywatnych szkół średnich.

Wobec tego, że władze państwowe przyznają nauczycielstwu szkół powszechnych zasilek na opłacanie wpisów szkolnych za dzieci ich, uczęszczające do prywatnych szkół średnich w wysokości 50 proc., bez względu na ilość uczącej się dlatwy, Rada Miejska, w związku z właściwym wnioskiem Oddz. Szkolnictwa № 15 z dn. 9 stycznia 1922 r. wzgl. Magistratu № 34 z dn. 18 stycznia r. b., postanawia

1. tym z pośród nauczycielstwa, którzy posiadają jedno lub dwoje dzieci, zapomóg na wpisy szkolne z funduszy miejskich nie udzielać, tym zaś, którzy posiadają troje lub więcej uczących się dzieci dopłacać z funduszy miejskich 25 proc. opłacanego przez nich wpisu,

2. opłacać wpisy w dotychczasowej wysokości za dzieci nauczycielstwa, które zasiłków w tej mierze z Inspektoratu nie otrzymują,

3. wezwać Magistrat do wykonania tej uchwały.

IV. W sprawie uposażenia nauczycieli robót ręcznych w szkołach powszechnych (w zw. z właściwą petycją nauczycielstwa).

Rada Miejska, przychyliając się do wniosku Prezydium Magistratu z dn. 20 stycznia r. b., postanawia

A. 1. liczyć z dniem 1 grudnia 1921 r. wynagrodzenie nauczycieli robót ręcznych w szkołach powszechnych miejskich, według XI kategorii płacy nauczycieli, nie posiadających pełnych kwalifikacyj zawodowych z dodaniem dodatku ekonomicznego z funduszy miejskich w wysokości, ustalonej dla nauczycielstwa etatowego. Pełne wynagrodzenie przysługuje osobie, wykładającej 30 godzin tygodniowo; dla osób pracujących mniejszą lub większą ilość godzin — w stosunku czasu pracy do liczby 80;

2. wezwać Magistrat do wykonania tej uchwały.

B. Wniosek r. Uty w sprawie zasiłku wyrównawczego — przekazać do regulaminowego traktowania.

V. W sprawie podwyższenia jednorazowych zapomóg, wypłaconych na zasadzie uchwały R. M. z dn. 10. VI. 19 r. ub. więźniom politycznym łodzianom (w zw. z wł. petycją Stow. B. więźniów politycznych, Oddz. w Łodzi).

Rada Miejska, przychylając się do podania Stow. B. więźniów politycznych, Oddz. w Łodzi, z dn. 11 lutego 1922 r., postanawia

1. podwyższyć wysokość jednorazowej zapomogi do mk. 15,000.—,

2. wezwać Magistrat do wykonania tej uchwały wzgl. wniesienia na ten cel odpowiedniej kwoty do budżetu na bieżący rok administracyjny.

Z powodu wyczerpania porządku dziennego przewodniczący o godz. 11 min. 45 wiecz. zamyka posiedzenie.

Przewodniczący: (—) St. Rapalski.
Prowadzący protokół: (—) P. Rundo.

U M O W A

w sprawie wycleru kominów.

Magistrat m. Łodzi powierza cechowi kominiańskiemu w Łodzi prawo oczyszczania kominów w obrębie tegoż miasta przez majstrów i pracowników odpowiednio wykwalifikowanych i posiadających zezwolenie Magistratu do wykonywania tych robót na czas od dnia 1 stycznia 1922 r. aż do odwołania na następujących warunkach.

§ 1.

Wszelkie przepisy, dotyczące urządzenia kominów, wydaje Inspekcja Budowlana Miejska.

Do orzeczeń w sprawie konstrukcji kominów pod względem bezpieczeństwa od ognia w nowych domach, przerobionych starych, lub jeżeli wadliwy astrój kominów został stwierdzony przez majstra kominiańskiego, powołuje się komisję z przedstawiciela Inspekcji Budowlanej Miejskiej, Komisarza Rządu na m. Łódź i przedstawiciela cechu kominiańskiego, celem ostatecznego orze-

czenia o ewentualnych zmianach, jakie poczynić należy. Do oględzin ma być wezwany i właściciel nieruchomości.

W razie niewykonania poleceń Komisji przez właściciela domu, albo też dzierżawcę, kary odpowiednie wyznacza Komisarz Rządu.

§ 2.

Każdy majster kominiański obowiązany jest prowadzić księgę z wykazem domów, w których czyści kominy. W księdze tej należy ponumerować wszystkie stronicę i wyszczególnić wszystkie domy, których oczyszczenie z sadzy ma być powierzone przez cech, z wymienieniem aliey, numeru domu, nazwiska właściciela, ilości palenisk, jak często oczyszczenie ma się odbywać i w jakie dni czyszczenie rzeczywiście się odbyło. Księga ta ma być kontrolowana przez Zarząd cechu i na każde żądanie ma być przedstawiona Magistratowi.

§ 3.

Oprócz powyższej książki majster kominiański powinien mieć dla swego okręgu, w którym czyści kominy, osobną książeczkę z wyszczególnieniem nazwy aliey, numeru domu i nazwiska właściciela domu. W książeczce powinny być adnotacje o każdorazowym czyszczeniu kominów z podpisem właściciela, dozorey, ewentualnie lokatora danego domu. W książeczce tej powinna być rubryka do zapisywania ewentualnych skarg właściciela domu w razie niesamienego i nieakuratnego wykonywania pracy przez kominiaarzy.

Uwaga. Książeczki powyższe powinny być również kontrolowane przez Zarząd cechu.

§ 4.

Gdyby pomimo zapisania w książeczce o nieprawidłowości, lub niedbalstwie kominiaarza, reklamacja skutku nie odniosła, lub też właściciel domu nie spełnił słusznego żądania majstra kominiańskiego co do bezpieczeństwa od ognia, obie stro-

ny mogą się zwracać z zażaleniem do Inspekcji Budowlanej Miejskiej.

§ 5.

Przymusowemu oczyszczenia podlegają wszystkie miejscowe kominy z wyłączeniem osobno stojących kominów fabrycznych.

Wszystkie zwykłe kominy ze zwyczajnymi paleniskami muszą być czyszczone co najmniej raz na sześć tygodni.

Przemysłowe, a mianowicie przy piekarniach, masarniach, farbiarniach i t. p. — co dwa tygodnie, a w razie intensywności palenia — co osiem dni.

Czas, w ciągu którego mają być czyszczone kominy, może być zmieniony tylko za zgodą Magistrata.

§ 6.

Majstrowie kominiarscy powinni posiadać własne wszelkie narzędzia, potrzebne do wykonywania swych czynności. Właściciele zaś domów powinni posiadać drabiny według wskazówek cechu kominarskiego.

§ 7.

Za wycieranie kominów obowiązują taksy płacy, zatwierdzona przez Radę Miejską. Propozycje co do wysokości taksy podaje cech kominarski i ten obowiązany jest podać ściśle wyliczenie, na zasadzie których żąda takiej, a nie innej taksy.

§ 8.

Stawki za wycieranie kominów w budynkach miejskich i dzierżawionych przez Magistrat będą zredukowane o 50%.

§ 9.

Należność za oczyszczenie kominów pobiera cech co miesiąc zdoła, przyczem odbierający należność powinien być zaopatrzony w odpowiednią legitymację. W razie niezapłaconia opłaty przez właściciela domu cech zwraca się do Komisarza Rządu na m. Łódź o wydanie polecenia o wyegzekwowanie należności

od opornych w drodze administracyjnej. Koszty egzekwowania ponosi właściciel domu ewentualnie dzierżawca.

§ 10.

Cech kominarski obowiązuje się zatrudnić wszystkich pracowników kominarskich, zamieszkałych w Łodzi w dniu 1 stycznia 1922 roku i odpowiedzialnych pod względem moralnym i fachowym, i to niezależnie od tego, czy są zapisani do cechu.

§ 11.

Każdy majster kominarski jest osobiście odpowiedzialny za skutki, wyniknąć mogące z niedbałego, niedokładnego i niekarnego oczyszczenia kominów.

Gdyby w domach, które majster kominarski oczyszcza, zapaliły się sadze dwa razy, za każdym razem na takiego majstra będzie przez Magistrat wymierzona kara pieniężna. W razie zapalenia trzeci raz taki majster będzie pozbawiony prawa zajmowania się rzemiosłem.

Uwaga: W razie częstych reklamacyj na poszczególnych majstrów Magistrat ma prawo żądać usunięcia takich majstrów od pracy w mieście Łodzi.

§ 12.

Majster kominarski, nie chcący prowadzić swej pracy, powinien uprzedzić o tem Zarząd cechu na cztery tygodnie. Cech zaś powinien niezwłocznie zastąpić opuszczającego pracę innym majstrem. Majster kominarski nie może wyjeżdżać z m. Łodzi bez zawiadomienia o tem Zarządu cechu i bez przedstawienia zastępstwa, do czego także jest obowiązany i majster chory.

§ 13.

Praw niniejszych nie może Cech Kominarski ustępować osobom trzecim bez zgody Magistratu.

Następują podpisy

Obwieszczenia i okólniki.

Okólnik № 10.

Przy niniejszym przesyłamy . . . kwestjonariuszy dotyczących zapomóg na wpisy szkolne, z poleceniem rozdania tym pracownikom Wydziału, których dzieci uczęszczają do średnich zakładów naukowych.

Wypełnione dokładnie kwestjonariusze winny być, po sprawdzeniu i podpisaniu przez kierownika biura, zwrócone Wydziałowi Prezydjalnemu najpóźniej w dniu 10 marca r. b.

Jednocześnie zaznaczamy, że tym pracownikom, którzy dotychczas nie przedstawili, ewentualnie do dnia 10 marca r. b. nie przedstawiają dowodów z opłacenia wpisu szkolnego na I-sze półrocze r. b. szkolnego, za pomoga przyznana nie będzie, uprzednio zaś udzielona, zostanie potrącona z najbliższej pensji.

Łódź, dn. 22 lutego 1922 r.

Prezydent (—) Rzewski.

Dyrektor

Zarządu Głównego

(—) B. Pilcer.

Okólnik № 12.

Uchwałą Magistratu № 169 z dn. 21 lutego 1922 r. postanowiono ustalić wysokość mnożnika na m. marzec 1922 r. na 2031.

Tytułem poborów za m. marzec 1922 r. należy przeto wypłacać wszystkim pracownikom miejskim wynagrodzenie, określone okólnikiem № 69 — 4609/21 I z dn. 31 grudnia 1921 roku.

Łódź, dn. 27 lutego 1922 r.

za Prezydenta (—) Badzian.

Dyrektor

Zarządu Głównego

(—) Pilcer.

Zagadnienia kulturalno- oswiatowe.

„Dzieci dla dzieci“

Oddział Kultury i Oświaty Pozaszkolnej, wnikając w potrzebę sze-

zenia kultury wśród dziatwy szkół powszechnych, organizuje wspólnie z nauczycielstwem poranki artystyczne pod nazwą „Dzieci dla dzieci“. Poranki te odbywają się w niedziele o godz. 11 rano w gmachu Teatru Miejskiego. Wejście na poranki bezpłatne.

Rozdawnictwem biletów zajmuje się Oddział Kultury i Oświaty Pozaszkolnej. Bilety wejścia otrzymują szkoły w porządku kolejnym przeciętnie dla 30-u dzieci.

Program poranków wypełniają przeważnie dzieci szkół powszechnych, rzadziej średnich. Od czasu do czasu do programu wplatane są występy artystów Teatru Miejskiego oraz zaproszonych solistów muzycznych. Na program poranków składa się: chór dziecięcy, śpiew solo, gimnastyka rytmiczna, tańce rytmiczne, orkiestry uczniowskie, występy solowe muzyczne, deklamacje solowe i chóralsne oraz komedyjki.

Pierwszy poranek odbył się dnia 28 lutego 1920 roku. Ogółem w roku 1920 odbyło się 5 poranków.

Obecnych było dzieci 5.310.

W roku 1921 do wakacji odbyło się 9 poranków. Obecnych było 8153 dzieci płci obojga.

W roku szkolnym 1921/22 do chwili obecnej odbyło się 8 poranków.

I-szy dnia 23.X.21 r. Program wykonała szkoła powszechna № 22 Program: chór, tańce, gimnastyka rytmiczna i komedyjka w dwóch odsłonach p. t. „Krzywda nagrodzona“.

II-gi dnia 6.XI,21 r. Program wykonały uczennice gimn. im. Orzeszkowej, program: chór, deklamacje, śpiew, tańce rytmiczne. Obecnych było szkół 83, dzieci 987.

III-ci dnia 20. XI. 21 r. Program wykonały: Miejska szkoła handlowa i Szkoła pow. № 74 i szk. № 56, program: śpiew, gimnastyka rytmiczna, taniec motylków, deklamacja i komedyjka „Tadeusz Czacki“. Obecnych było szk. 83, dzieci 916.

IV-ty dnia 8, XII, 21 r. Obchód listo-

padowy. Program wykonany przez artystów Teatru Miejskiego i orkiestrę Gimnazjum Miejskiego. Obecnych szkół 29, dzieci 767.

V-ty dnia 11.XII.21 r. Program wykonany przez № szk. 127, 143 i 2, na który złożyły się: śpiew, tańce, orkiestra i komedyjka p. t. „Sierota Marysia”. Obecnych szk. 29, dzieci 770.—

VI-ty dnia 15.I.22 r. Program wypełn. artyści Teatru Miejskiego i szk. 102, na który złożyły się: chór

i bajki wypow. przez artystów. Obec. była 29 szkoła, dzieci 788.

VII-ty dnia 29, 1, 22 r. Program wypełn. szkoła № 8, na który złożyły się: chór, i „Szopka Polska” w ukł. p. insp. Kruczkowskiego. Obecnych szk. 29, dzieci 779.

VIII-ty dnia 19 lutego r. b. Program wypełn. szkoła 127, na który złożyły się: chór i komedyjka p. t. „Sierotka Marysia”. Obecnych szkół 20, dzieci 860.—

ZAGADNIENIA KOMUNALNE.

Inż. ADOLF GOLDBERG

b, kierownik Oddziału Zabudowy
Magistratu m. Łodzi.

Komunikacja kolejowa Łodzi.

ciąg dalszy.

W stosunku do ilości mieszkańców i do znaczenia Łodzi, jako ośrodka przemysłowego, komunikacja osobowa stała w latach przedwojennych na bardzo niskim poziomie. Główną przyczyną takiego stanu była szczupła i słabo rozwinięta sieć kolejowa. Potrzeba bowiem gęstszej sieci komunikacyjnej, nie bacząc na słabe siły gospodarcze szerokich mas, wyrażała się w nadzwyczajnym przeciążeniu istniejących kolei, pozatem w wielkim ruchu kołowym na szosach i ulicach wjazdowych.

Ten niedorozwój najlepiej odzwierciadla się w cyfrach, które aczkolwiek oparte na materiale ogólnikowym są tylko przybliżone, wszelako nie mogą być zbyt dalekie od istotnego stanu rzeczy.

Opierając się na wykresie, podanym w wydawnictwie Akc. Tow. Kolei Fabryczno-Łódzkiej p. t. „Ekonomiczeskaja zapiska k projektu żelaznodorznoji linii a) Zduńska Wolja — Czenstochow i b) Łodz — Weruszow, Warszawa 1910, liczba przewiezionych pasażerów koleją Fabryczno-Łódzką w roku 1913 odpowiadałaby 1900000. Rozkład jazdy tegoż roku wykazywał ogółem 46 pociągów osobowych, z których 22 przypadało na koleją Fabryczno-Łódzką. A zatem, jeden pociąg osobowy tej kolei przewoził przeciętnie 240 pasażerów. Jeden pociąg kolei Kaliskiej, przez wzgląd na drugorzędne znaczenie samej kolei, na niedogodność komunikacji, na odległość dworców tej kolei od centrów miasta, nie przewoził przeciętnie ponad 100 osób, pociągi zaś kolei obwodowej — najwyżej 20 osób. To zestawienie dałoby ogółem 2660000 pasażerów rocznie, co przy zaludnieniu 550000 dałoby na 1 mieszkańca 4,85 podróży. Aczkolwiek podmiejska komunikacja kolejowa w Łodzi nie istniała, i tylko w pewnej mierze zastępował ją ruch na letniska, to jest to liczba w zestawieniu ze stosunkami zachodnio-europejskimi znikomą.

Po nastąpieniu normalnych stosunków, liczba ta bezsprzecznie zwiększy się wielokrotnie. Wskazuje na to już i sam kierunek wykresu. Ale i zmiana warunków gospodarczych, społecznych i mieszkaniowych wreszcie, w głównej mierze, rozbudowa sieci kolejowej podniesie liczbę podróżujących. Łódź stanie wobec problemu, którego rozwiązanie w

głównych zarysach dziś już przewidzieć należy. (Trzeba bowiem pozostawić możliwość jaknajdogodniejszego zespolenia się czynników, które regulować będą łódzkie życie codzienne).

Wszak już dzisiaj ogólnie odczuwaną i dotkliwą plagą są prymitywne urządzenia techniczne naszych kolei, niewygodne i małe dworce oraz w żywe ciało miasta wcinające się trasy.

Im później Łódź się zastanowi nad czekającymi ją zadaniami — tem trudniejsze będzie ich rozwiązanie. Cena gruntów, koniecznych pod budowę przyszłych linii, względnie urządzeń kolejowych i dworców, pójdzie w górę, jeżeli zawczasu nie będą obmyślane środki zaradcze. A jeżeli już dzisiaj nie nastąpi zakaz wnoszenia budynków na gruntach, które jako najwłaściwsze dla tych przedsięwzięć uznane zostaną, — to rozstrzygnięcie problemu może być związane z nieobliczalnymi kosztami, a nawet uniemożliwione.

W każdym razie obowiązkiem władz komunalnych jest przygotowanie i chronienie podłoża dla odnośnych przedsięwzięć kolejowych. Tu działalność musi być świadoma i planowa. Jeżeli miasto bowiem żądać będzie udogodnień od państwa, — to sprzyjające warunki muszą stanowić podstawę ich urzeczywistnienia. Dlatego też plan zabudowy i regulacji miasta nie może się zadowolnić czątkowem, krótkowzrocznem ujęciem sprawy. Zupełnie niezależnie od czasu, kiedy urzeczywistnienie daleko sięgających zamierzeń nastąpi, — plan ten obejmować musi już dzisiaj jaknajobszerniejszy krąg możliwości.

Zasadniczym warunkiem sprawnej nowoczesnej komunikacji osobowej jest wytworzenie specjalnych torów osobowych w obrębie okręgu miejskiego. Ruch osobowy cechuje wielka szybkość w porównaniu z ruchem towarowym, a zatem konieczną jest dla pierwszego — elastyczność, dla specjalnych połączeń oraz dla przystanków komunikacji podmiejskiej, uwarunkowane różnorodnością osiedlenia okręgu. Powyższe względy wymagają wyodrębnienia torów osobowych, mających jedno miejsce zbiegu, które tworzy główny dworzec osobowy.

Centralny dworzec jest podstawową koniecznością dla normalnego trybu handlowego i przemysłowego życia. Trudno sobie wyobrazić komunikację przejściową, ze względu na przesiadanie, kombinowanie pociągów, bagaż i t. p., bez centralizacji. Ale i komunikacja podmiejska, niezależnie od szeregu stacji i przystanków, musi posiadać jeden podstawowy punkt ujęcia do rozgałęzionej sieci tramwajowej i podjazdowej. Z utworzeniem centralnego dworca związana jest sprawność nowoczesnej poczty i pospiesznego ruchu przesyłkowego. Pozatem administracja, kierownictwo i eksploatacja kolejowa przemawiają za scentralizowaniem wszystkich uchodzących i odchodzących pociągów osobowych.

Dworzec centralny jest jednym z czynników decydujących w mieście. Stały ruch przejezdnych nadaje swe zasadnicze piętno, nie tylko arterjom skierowanym ku dworcowi, lecz całej dzielnicy. Wybór miejsca pod główny dworzec osobowy pociąga za sobą daleko idące konsekwencje komunalno-polityczne, gospodarcze i komunikacyjne, a zatem pomyślność tego wyboru uzależnia niemal decydująco podstawowy szkielet cielska miejskiego.

Idealne rozwiązanie tego zagadnienia zdąza do umieszczenia głównego dworca osobowego w samym jądrze dzielnicy handlowej i administracyjnej. Do dworca tego zmierzać winny jedynie tory obsługujące ruch osobowy, a więc komunikację z miejscowościami odległymi oraz podmiejskimi i tory

te stanowić winny zasadniczą oś. Linja okólna, obsługująca cały ruch kolejowy i zaopatrzona w odpowiednie przystanki i stacje, uzupełniać musi rusztowanie, na którym logicznie rozbudowywać się powinno miasto. Wyznaczone, w zależności od warunków klimatycznych, geologicznych i gospodarczych, przeplecione wcinającymi się zieleńcami, dzielnice mieszkalne i przemysłowe połączone być muszą promienistą siecią pospiesznych kolejek i tramwajów z centralnym dworcem osobowym, normując w ten sposób tętno życia w arterjach komunikacyjnych miasta. Dworce drugorzędne mieścić się winny na biegunach osi i wzdłuż linii obwodowej i uzależnionej istniejącymi warunkami osiedlczymi miasta, bądź też zamierzeniami polityki komunalno-osiedlczej.

Ruch towarowy dosięgł w Łodzi w latach przedwojennych dość znacznej intensywności. Stojąca do dyspozycji statystyka z roku 1910 (prace statystyczne Komitetu Giełdowego Łódzkiego, Łódź 1912) wykazuje wwóz wynoszący 1675336 ton, wvóz — 104 635 t. a zatem ogółem przewóz — 1779971 ton. Na jednego mieszkańca przypadłoby zatem 3,5 ton przewozu rocznie. W porównaniu ze stosunkami zachodnioeuropejskimi i ta liczba jest b. małą, należy jednakże wziąć pod uwagę, że przewóz w Łodzi był o wiele znaczniejszy, gdyż wielka ilość materiałów przewożoną była sposobem prymitywnym przy pomocy zwierząt pociągowych. Dotyczyło to przedewszystkiem całej komunikacji towarowej z miejscowościami poblizkimi i podmiejskimi, a więc przewozu artykułów żywnościowych, półgotowych i gotowych przetworów przemysłowych oraz materiałów budowlanych. Z drugiej strony, surowce przemysłu włókienniczego w stosunku do swej wartości, jak już wyżej zaznaczono, są lekkie i ta okoliczność wpływała w pewnym stopniu na niską liczbę przewiezionych ton w porównaniu z innymi ośrodkami przemysłowymi. Wszelako i tym szczupłym wymaganiom kolejnictwo w Łodzi sprostać nie potrafiło, a koleje były przebarczone.

Do Łodzi wwieziono kolejami w r. 1910

	Dworzec Fabr.-Łódzki	Dworzec Karolew	Dworzec Chojo.	Dworzec Kaliski	OGÓLEM
Materiałów budowlanych . . .	38776 t.	31565 t.	5103 t.	6621 t.	82065 t.
Drzewa	6841 „	67389 „	35637 „	67586 „	177453 „
Surowców i półsurowców	80060 „	25960 „	9730 „	46980 „	162730 „
Węgla i koksu	743197 „	192020 „	62792 „	72898 „	1070907 „
Ziemioplodów, bydła i produktów spożyw.	31961 „	39246 „	3694 „	48549 „	128420 „
Różnych innych	85946 „	9274 „	1230 „	12281 „	58731 „
Ogółem	986781 t.	365454 t.	118186 t.	254915 t.	1675336 t.

Z Łodzi wywieziono kolejami w r. 1920

	Dworzec fabr. Ł.	Dworzec Karolew	Dworzec Chojny	Dworzec Kaliski	OGÓLEM
Surowców i półsurowców	1719	192	4279	—	6190
Różnych wytworów	76312	1028	1727	19378	98445
O g ó ł e m	78031	1220	6006	19378	104635

Zestawienie powyższe wymaga bliższego rozpatrzenia ruchu towarowego w Łodzi.

1) Nizka liczba wywiezionych materiałów budowlanych, a wynosząca zaledwie 82065 t. = 4,89% ogólnego wwozu, to znaczy, 16400 t. na 100000 mieszkańców, tłumaczy się brakiem trwałych bruków, kanalizacji, wodociągów i wszelkich gmachów publicznych, niskim poziomem mieszkalnictwa, przeważającym papowem kryciem dachów oraz bliskością cegielni. Ten stan rzeczy nie utrzyma się w przyszłości.— Gospodarcze, społeczne i kulturalne potrzeby Łodzi zmuszą zarząd miasta, względnie państwo, do podjęcia robót budowlanych na szerszą skalę, normalny zaś przyrost ludności spotęguje inicjatywę prywatną.

A więc przebrukowanie ulic (około 450 km.) wymagać będzie około 1600000 t., kanalizacja i wodociągi — około 400000 t., gmachy użyteczności publicznej — około 500000 t. materiałów budowlanych. Przedbudowa, naprawa i sanacja, przynajmniej $\frac{1}{4}$ istniejących budynków prywatnych (67,7% mieszkań jednoizbowych!), zapotrzebuje około 3000000 t. materiałów budowlanych. Jeżeliby więc przyjąć, że uzupełnienie li tylko panujących braków nastąpi w ciągu lat 20, to wymiennie $5\frac{1}{2}$ miliona ton zwiększyłyby wwóz materiałów budowlanych o 275000 t. rocznie. Do tej liczby dochodzi zapotrzebowanie materiałów budowlanych, spowodowane normalnym przyrostem ludności, wynoszącym 20000 głów rocznie na budynki mieszkalne, przemysłowe i publiczne. Liczbę tę należy przyjąć na 700000 t. rocznie czyli Łódź ogółem winna liczyć na przywóz 1,000,000 t. materiałów budowlanych rocznie w ciągu lat najbliższych.

2) Wwiezione do Łodzi kolejami drzewo stanowi pokaźną liczbę 177453 t. = 10,58% ogólnego wwozu, co na sto tysięcy mieszkańców wynosi 35000 t. Wielka ilość spotrzebowanego drzewa tłumaczy się względnie tanią ceną budołca przed wojną, pozatem szerokim stosowaniem budownictwa drzewnego na kresach Łodzi i prawie wyłącznym stosowaniem stropów drewnianych w całym mieście. Trudno przypuszczać, ażeby wvóz drzewa wzmołł się znacznie w latach najbliższych, a to ze względu na ogólny brak drzewa, spowodowany rabunkową gospodarką wojenną, pozatem ze względu na postępujące przejście do budownictwa masywnego. Przyjmując zatem 200,000 t. przeciętnego rocznego wwozu drzewa nie odbiega się zbytnio od prawdopodobieństwa.

3) W stosunku do ogromu łódzkiego przemysłu wwiezionego kolejami surowce i półsurowce objęte liczbą 162750 t. = 9,73% ogólnego wwozu, co na 100000 mieszkańców wynosi 32500 wydają się ilością niewielką. Jak już dwukrotnie zaznacza mała ważność w stosunku do wartości surowca włókienniczego jest tego przyczyną. Trudno wszelako przypuszczać ażeby Łódź obstawała p.zy wyłączności przemysłu włókienniczego i ażeby równolegle nie rozwijał się przemysł ciężki (metalurgiczny, maszy-

nowy, chemiczny i t. p.). Stosunek pracujących w przemyśle włókienniczym kobiet, stanowiących 43% ogólnej ilości robotników, nasuwa myśl naturalnego rozwoju stosunków, przy którym pozostawałyby przy przemyśle lżejszym, praca zaś mężczyzn użyta by była w przemyśle cięższym. Z tą ewentualnością należy się liczyć poważnie, a wówczas wzmożenie się wwozu surowców i półsurowców do 250000 t. wydaje się bardzo prawdopodobnem.

4) 1070907 t. węgla = 64% ogólnego wwozu, to znaczy 214000 t. na sto tysięcy mieszkańców, wwiezionego kolejami stanowi pokaźną liczbę. Lwią część pochłaniał przemysł przez bezpośrednią zamianę energii cieplnej na siłę popędową pary. I to też tłumaczy nadzwyczajną ilość zużytego węgla tembardziej zaś, że spalanie odbywało się niedostatecznie. Zwiększenia się wwozu węgla przy normalnym rozwoju Łodzi spodziewać się nie należy, a to dlatego, że ogólno-światowe oszczędzanie węgla jest koniecznością nieodzowną. poza to elektryfikacja przemysłu wogóle, włókienniczego zaś w szczególności, postępuje coraz bardziej i daje się w włókiennictwie zastosować wszędzie za wyjątkiem apretur i farbiarni. Wwóz zatem węgla według wszelkiego prawdopodobieństwa nie przekroczy 1000000 t. rocznie.

5) Wwiezione kolejami do Łodzi ziemiopłody, bydło i artykuły spożywcze w ilości 124450 t. = 7,37% ogólnego wwozu, to znaczy 24500 t. na sto tysięcy mieszkańców stanowiły tylko część istotnego spożycia przez Łódź, gdyż jak wyżej nadmieniono, znaczna ilość produktów spożywczych dowożona była z okolicy zwierzętami poławowymi. Wobec uprzemysłowienia się okolicy i stałego wzrostu cen gruntu i robocizny w bliskości ośrodków przemysłowych, Łódź musi się liczyć z potęgującym się importem ze stron dalszych, a przez normalny przyrost ludności i większym spożyciem. Zestawienie z liczbami innych miast skłania do oceny przywozu artykułów spożywczych 250000 t.

Podniesienie się ogólnego poziomu kulturalnego, a zatem i potrzeb mieszkańców, bezsprzecznie spotęguje i wwóz różnych innych materiałów, objętych w r. 1910 liczbą 58731 t. = 3,58% ogólnego wwozu to znaczy 11800 t. na sto tysięcy mieszkańców. I tu zestawienie ze stosunkami zachodnio-europejskimi skłania do przypuszczenia, że łącznie z normalnym przyrostem ludności wwóz zwiększy się przeciętnie do 100000 t. rocznie.

A zatem przeciętny wwóz kolejami do Łodzi wynosił rocznie:

Materiałów budowlanych	1000000 t.
Drzewa	200000 "
Surowców i półsurowców	250000 "
Węgla i koksu	1000000 "
Artykułów spożywczych	250000 "
Różnych innych	100000 "

Ogółem 2800000 ton

Wywóz z Łodzi, objęty ogólną liczbą 104695 t. to znaczy 21000 t. na sto tysięcy mieszkańców, podnieść się winien w tym samym stosunku co i przywóz. Przypuszczać bowiem należy, że zdrowe polityczne i gospodarcze podłoże, poprawa warunków bytu oraz postępy techniki, wytwórczość Łodzi spotęgują. Opierając się na tej przesłance liczyć by się należało z wywozem conajmniej 175000 t. rocznie.

Krótki zarys przewidywanego ruchu towarowego wskazuje na zadania, w obliczu których staną urządzenia kolejowe w Łodzi. Miejscowe zaś warunki, uzależnione istniejącym i przyszłym sposobem zamieszkania oraz rozlokowaniem się przemysłu, wysuwają na plan pierwszy specjalne wymagania, którym urządzenia kolejowe sprostać muszą.

Potężny łódzki przemysł posiada zaledwie sześć przedsiębiorstw, połączonych własnymi odnogami z koleją. Dowóz surowców i węgla jak również odwóz wytworów odbywał się pomocy zwierząt pociągowych po wązkich źle zabrukowanych ulicach, pochłaniając krociowe nakłady i podrażając produkcję. Ten stan rzeczy absolutnie nie da się utrzymać przy czekającym łódzki przemysł współzawodnictwie na rynkach zbytu.

Łódź musi wszystko uczynić, ażeby zmniejszyć koszty produkcji i w tym celu podstawowe czynniki jaknajbardziej celowo do swych elementarnych potrzeb zastosować.

(d. c. n.)

Elektrownia i tramwaje dla m. Lublina.

W dniu 27-go u. m. odbyło się w Lublinie pierwsze zebranie komisji obywatelskiej w sprawie formy sfinansowania elektrowni i tramwaji dla m. Lublina.

Po zagajeniu zebrania przez prezydenta miasta p. Szczepańskiego, który przedstawił obecnym przebieg poczyniń obecnego i poprzednich zarządów gminy w sprawie ewentualnej elektryfikacji miasta inżynier A. Bendych zreferował sprawę, przedstawiając, że budowa elektrowni jest co do potrzeb najzupełniej dojrzała, a nawet w warunkach obecnych konieczna ze względu na znaczne zapotrzebowanie energii ze strony ludności miasta, większego i mniejszego przemysłu, oraz ze względu na podniesienie kulturalne miasta, a dalej, że sprawa możliwości podjęcia tak poważnego przedsięwzięcia przechodzi siły finansowe zarządu miasta i że koniecznym jest dopuszczenie do udziału kapitału prywatnego.

W konkluzji prosił zebranych by wyrazili swoją opinię, w jakiej for-

mie kapitał prywatny może być dopuszczony, czy jako finansujący przedsiębiorstwo koncesyjne, niezależne od zarządu gminy, gdy też przedsiębiorstwo, prowadzone wyłącznie na dobro i ryzyko zarządu miasta, czy też wreszcie przedsiębiorstwo mieszane, gdzie zarząd miasta ma część udziałów, część obywatele miasta, a resztę postronne osoby, lub instytucje.

W ożywionej dyskusji, inicjatywa prezydenta znalazła należyte poparcie zgromadzonych.

Wypowiadano się przeważnie za aktualnością sprawy i koniecznością przystąpienia do konkretnych prac w tej mierze. Wreszcie przyjęto wniosek prezesa rady miejskiej J. Turczynowicza, w myśl którego to wniosku jednogłośnie uchwalono powołać za pośrednictwem magistratu dwie komisje: techniczną dla fachowego konkretnego opracowania projektu i kosztorysu elektrowni, traktując je łącznie ze sprawą rozbudowy gazowni, oraz finansowo-prawną, która by zajęła się opracowaniem projektu najudatniejszego z punktu widzenia interesów miasta rozwiązania strony finansowej zamierzeń.

Kronika miejska.

— Na politechnikę w Łodzi. Dyrektor Widzowskiej Manufaktury, Oskar Kon, z okazji obchodu swej 25-letniej działalności dyrektorskiej ofiarował 50 milionów marek na budowę politechniki w Łodzi.

— Zmiany w taryfie tramwajowej. Z dniem 4 b.m. nastąpiły w taryfie tramwajowej następujące zmiany.

Taryfa algowa w godzinach rannych obowiązująca do godz. 9 rano zostaje zniesiona.

Bilety dla młodzieży szkolnej, dzieci i wojskowych niższych szczebli podwyższone zostają do 15 marek.

przeczem bilet wykupiony do 9 rano, daje posiadaczowi prawo przeniesienia się do drugiego wagonu, jeden raz w tem samym kierunku bez dopłaty. Dla wojskowych wyższych szarż biletu wynosi 20 mk.

Bilety miesięczne dla instytucji i osób prywatnych kosztować będą 6000 mk. Powyższe zmiany obowiązują z dniem 4 b. m.

-- Działki podmiejskie dla zdemobilizowanych inteligentów. Min. Spraw Wojsk. wydz. osad. żołn. podaje do wiadomości, że zostanie wydzielona pewna ilość parceli miejskich (w rejonie 3 klm od miasta) dla zastawionych byłych żołnierzy, wszelkich zawodów (lekarzy, nauczycieli ludowych, adwokatów, inżynierów, handlowców, rzemieślników, kolejarzy i t. d., którzy w bieżącym roku, zamieszkują w miasteczkach i miastach na Kresach Wschodnich.

Wielkość parceli określona jest od połowy do trzech hektarów, zależnie od osobistych kwalifikacji patentów, a zgodnie z ustawą sejmową z dnia 17/12 1920 r. Prawdopodobnie otrzymają osiedleni pomoc budowlaną.

Poczyniono starania w Min. Prz. i Handl. celem ułatwienia powyższym kandydatom otrzymania kredytów na uruchomienie warsztatów rzemieślniczych.

Przydzielanie ziemi zależne będzie od wykazania się posiadaniem wymaganych kwalifikacji, oraz faktyczną możliwością i gotowością osiedlenia się. Pierwszeństwo mają ci kandydaci, którzy już osiedli na Kresach Wschodnich.

-- Przewodnik dla Urzędu Stanu Cywilnego. Wkrótce ukaże się na półkach księgarskich „Przewodnik dla Urzędu Stanu Cywilnego”, opracowany przez prezydenta Rzewskiego i kierownika miejscowego Urzędu Stanu Cywilnego l. Szwaremana. „Przewodnik” zawiera bogaty materiał, dotyczący dziedziny

aktów stanu cywilnego z uwzględnieniem prawodawstwa, obowiązującego we wszystkich dzielnicach Rzeczypospolitej.

Wobec braku podręcznika w tej tak skomplikowanej — ze względu na rozbieżność przepisów prawnych — dziedzinie, wydawnictwo to wzbudziło żywe zainteresowanie wśród działaczy władz samorządowych oraz państwowych, a także placówek polskich zagranicą. — Zamówienie do końca b. miesiąca przyjmuje Urząd Stanu Cywilnego w Łodzi Zachodnia № 52.

-- Cennik Wydziału Handlowego Magistratu m. Łodzi. W wydziale Handlowym przy Magistracie m. Łodzi obowiązują niżej podane ceny:

1) Cukier biały (faryna) klg. Mk.	540.—	660.—	b-to za n-t.
2) Cukier biały (kostka) klg. Mk.	760.—	875.—	b-to za n-t. klg. Mk.
3) Drzewo rąbane 1 metr.	700.—		
4) Fasola	125.—		
5) Herbata Orange Pecco	1900.—		
6) Kawa palona	1500.—		
7) „ zbożowa	120.—		
8) Kasza jęczmienna	100.—		
9) Manna	195.—		
10) Mąka żytnia I gat. 60%	130.—		
11) „ pszenna kraj. I kat.	220.—		
12) „ „ „ II „	200.—		
13) „ „ kartoflana	280.—		
14) Mydło	180.—		
15) Nafta	155.—		
16) Sól warzonka I gat.	85.—		
17) „ II gat.	50.—		
18) „ w kawałkach I gat.			
krachowa	75.—		
19) „ zmiotki	10.—		
20) Soda amoniakalna	75.—		
21) Ryż	250.—		
22) Węgiel gruby	100 . 1700.—		
23) „ orzech	1200.—		
24) Zapalki pudełeczko	9.—		
25) Cacao klg.	1100.—		
26) Pieprz klg.	1150.—		
27) Zastaw na próżne worki mączne (worek)	400.—		
28) Zastaw na próżne worki cakrowe (worek)	600.—		

— **Za nieprzestrzeganie przepisów Sanitarnych.** Wydział Zdrowotności Publicznej przesał do Komisarjatu Rządu na m. Łódź pismo następującej treści:

Wydział Zdrowotności Publicznej przeprowadził oględziny sanitarne niektórych dzielnic miasta, przy czem znalazł wysoce anty-sanitarny stan na podwórzach, klatkach schodowych, w miejscach ustępowych, zbiornikach na śmieci, następujących nierachomości, których właściciele w osobach niżej wyszczególnionych uprasza o pociągnięcie do odpowiedzialności karnej, stosownie do rozporządzenia Wojewody Łódzkiego z dn. 23-go stycznia 1922 r.;

przy ul. Konstanyowskiej pod № 3, właśc. Urbacha, pod № 7 — Liebermana, pod № 31 — Tandetnika, pod № 33 — Rabinowicza, pod № 49 — Majerana, pod № 44 — Krela i Chabera, pod № 42 — Szwaburga, pod № 46 — G. Wąsowicza, pod № 52 — Krauzego, pod № 68 — Gerbarda i Haużera, pod 68 — Szepsa, pod № 70 — Malczewskiego, pod № 72 — Jakobowicza, pod № 90 — Weichelfisza.

Przy ul. Cmentarndj pod № 1 właśc. Gelfarba, pod № 3 — Bożekowskiego,

przy ul. Gdańskiej pod № 76 właśc. S. Heimana, pod № 68 — R. Hirsza, pod № 23 — H. Wiszliekiego, pod № 21 — Mazurkiewicza pod № 9 — Henrykowskiego,

przy ul. Konstanyowskiej pod № 18 właśc. Wiznera, pod № 6 — Grinspanholea i Krakowskiego.

Z życia miast polskich.

Manifestacja bezrobotnych.

Dnia 2 b. m. przed Państwem Biurem Pośrednictwa Pracy, na placu Napoleona w Warszawie, zebrała się spora ilość bezrobotnych.

Wśród nich znalazł się mówca, który zaproponował tłumowi uchwalenie rezolucji domagającej się, by ci, którzy pracują opodatkowali się

na rzecz bezrobotnych. Po jednomyślnem uchwaleniu tej rezolucji, tłum ruszył pochodem ulicą Marszałkowską ku placowi Saskiemu, gdzie znów tenże mówca wygłosił mowę.

Następnie tłum chciał się skierować przez ulicę Czystą ku Krakowskiemu Przedmieściu, zagroziła mu jednak drogę policja w sile trzech konnych i siedmiu pieszych policjantów.

Gdy na wezwanie rozejścia się tłum odpowiedział rzucaniem w policję kamieni, zatelefonowano do rezerwy, która niezwłocznie nadesłała pogotowie w sile 4 konnych i 12-tu pieszych policjantów.

Po przybyciu posiłków tłum niezwłocznie rozproszono i jednego z manifestantów, który stawał najbardziej zacięty opór, aresztowano.

Rumowiska rogatki.

Magistrat m. Warszawy postanowił ofiarować parafji Zmartwychwstania Pańskiego w Targówku rumowiska po byłej rogatce kaweczyńskiej z warunkiem wykonania rozbiorki i oczyszczenia placu według wskazań budownictwa w terminie czteromiesięcznym.

Przedłużenie mandatów rad miejskich.

W związku ze zbliżającym się terminem wygaśnięcia mandatów członków Rady miejskiej, min. spraw wewnętrznych zakomunikowało magistratowi m. Warszawy, że w najbliższych dniach wnosi do Sejmu projekt ustawy, przedłużający kadencje rad miejskich, aż do czasu uchwalenia przez Sejm nowej ordynacji wyborczej dla miast.

Inowrocław.

Wskutek podwyższenia podatku miejskiego z 20 na 50 prac. nastąpiło we czwartek 17 ub. m. zamknięcie wszystkich kinoteatrów. Przy takim obciążeniu podatkowym przedsiębiorstwa te absolutnie istnieć nie mogły, co wykazywał stały znaczny niedobór.

Katalog Biblioteki Wydziału Statystycznego Magistratu m. Łodzi.

(ciąg dalszy)

b) w języku niemieckim.

Nr. inwent.	AUTOR	TYTUŁ DZIEŁA	Wydawca	Miejsce i wydania	ROK
298	Dresel dr. Ernst	Soziale Fürsorge .	S. Karger	Berlin	1918

XVII. Związki zawodowe i kooperatywy.

a) w języku polskim.

450	Bugajski Juljan	Piekarnia przy Stowarzyszeniu Spożywców	Zw. Pols. Stow. Spoż.	Warszawa	1921
462	" "	Rachunkowość rozwiniętego gospodarzo Stowarz. Spożywców	"	"	1921
246	Faguot F.	Związki zawodowe w Anglii	Księg. Naukowa	"	1906
377	Golińska-Dażyńska dr.	Przez kooperatywy do przyszłego ustroju	Wydz. Propagandy Zw. Pol. Stow. Spół.	"	1921
152	Hempel Jan	Jedyny środek na paskarstwo	Zw. Rob. Stow. Spół.	"	1920
153	" "	Spółdzielnie Spożywców a Związek Zawodowe	"	"	1920
154	" "	Narodziny robotniczego ruchu spółdz. w Polsce	"	"	1921
292	" "	Społeczne znaczenie robotniczych instytucyj gospodarczych	"	"	1920
293	" "	Jak założyć robotn. stow. spożywców?	"	"	1920
346	" "	Spółdzielczość „neutralna” a klasowa	"	"	1921
245	Legien K.	Niemieckie zw. zawod.	Ks. Naukowa	"	1906
56	—	Łódzka gmina staroza-konnych	Magistrat	Łódź	1918
449	—	Materiały do pogadanek i odczytów dla wydz. społ. przy stowarzy-szeniu Spożywców	Zw. Polskich Stow. Spoż.	Warszawa	1921
452	Mielczarski R.	Rachunkowość Stowarzysz. Spożywców	"	"	1921
54	—	Monografia Cechu Mi-strzów Kunsztu Kra-wieckiego	Magistrat	Łódź	1917
294	Nicholson Iza	Ruch współdzielczy	Bibl. Ludowa	Warszawa	1907
397	Orsetti M.	Socjalistyczne koopera-tywy belgijskie	Zw. Robotn. Stow. Spół.	"	1921
182	—	Rocznik Spółdzielczy Zw. Rob. Stow. Spółdz.	"	"	1920
58	—	Sprawozdanie Stowarz. Spoż. „Zorza” w Ło-dzi (Widzewie)	Magistrat	Łódź	1919

Nr. Inwent.	AUTOR	TYTUŁ DZIEŁA	Wydawca	Miejsce i wydania	rok
157	—	Sprawozdanie rachunkowe Zw. Rob. Stow. Spół. za 1919 r.	Zw. Rob. Stow. Spół.	Warszawa	1920
180	—	Sprawozdanie z I Zjazdu Zw. Zaw. Rob. Przem. Budowlanego	Zw. Zaw. Przem. Budowlanego	"	1919
181	—	Sprawozdanie z II Zjazdu Zw. Zaw. Rob. Przem. Budowlanego	Zw. Zaw. Rob. Przem. Budowlanego	"	1920
243	—	Sprawozdanie Komisji Centr. Klas. Zw. Zaw.	Sekretariat komisji centr. zw. zaw.	Lublin	1920
255	—	Sprawozdanie z IX Zjazdu Pełnomocników Zw. P. Stow. Spoż.	Zw. Polskich Stow. Spoż.	Warszawa	1921
451	—	Sprawozdanie Związku Pol. Stow. Spożywc. 1. I. - 31. XII. 1920	"	"	1921
380	—	Statystyka Stow. Spożywczych 1913 r.	"	"	1918
448	—	Statut Spółdzielczego Stow. Spożywców	"	"	1921
429	—	Ruch zawodowy w Rosji sowieckiej	Instytut gospodarstwa społ.	"	
244	Thomas Albert	Zw. zaw. w Niemczech.	Ks. Naukowa	"	1906
291	Wojewódzki J.	Znaczenie związków zaw.	Bibl. Ludowa	"	1907
236	Wolski Jan	20 obrazków z życia spółdzielczego	Zw. Pol. Stow. Spoż.	"	1921
286	Żeromski St.	Organizacja inteligencji zawodowej	Tow. Wydawnicze	Warsz. Kraków	1917

b) w języku niemieckim.

68	Meyer dr.	Genossenschaftu. Kriegstatistik	J. Guttentag	Berlin	1917
----	-----------	---------------------------------	--------------	--------	------

XVIII. O ś w i a t a.

a) w języku polskim.

5	Goerne Antoni	Z zakresu statystyki szkolnej m. Łodzi	Magistrat	Łódź	1919
12	Kopczyński dr.	Co samorządy dla spraw higieny szkolnej zrobiły, a co zrobić powinny	Związ. miast Król. Polskiego	Warszawa	1918
40	—	Stan szkolnictwa powszechnego w grudniu 1917 r.	Gł. Urząd Statystyczny	"	1919
43	—	Warszawa oświatowa	"	"	

b) w języku francuskim.

468	—	Enseignement public et privé 1912—1918	Bureau municipal de statist.	Amsterdam	1921
-----	---	--	------------------------------	-----------	------

Treść numeru 10-ego:

Do mieszkańców m. Łodzi.— W sprawie spóźnionych metryk dla Żydów.

Dział sprawozdawczy:

Protokół 7 posiedzenia Rady Miejskiej z d. 21 lutego 1922 r.— Umowa w sprawie wycieru kominów.—

Obwieszczenia i okólniki:

Okólnik № 10 w sprawie zapomóg na wpisy szkolne.— Okólnik № 12 w sprawie mnożnika na m. marzec.—

Zagadnienia kulturalno-oświatowe:

„Dzieci dla „dzieci“.—

Zagadnienia komunalne.

Komunikacja kolejowa Łodzi.— Elektrownia i tramwaje dla m. Lublina.

Kronika miejska.— Z życia miast polskich.—

Katalog biblioteki Wydziału Statystycznego.

Wkrótce wyjdzie z druku

Przewodnik dla Urzędów Stanu Cywilnego

opracowany przez prezydenta Rzewskiego i I. Szwarcmana
kierownika U. S. C.

zawierający między innymi wszelkie rozporządzenia i przepisy
dotyczące prowadzenia aktów stanu cywilnego obowiązujące
na wszystkich ziemiach Rzeczypospolitej.

Wobec ograniczonego nakładu „Przewodnik” należy
zamawiać z awansu w Urzędzie Stanu Cywilnego
przy Magistracie m. Łodzi, al. Zachodnia № 52.

Licytacje przymusowe.

Dnia 8 marca 1922 r. od godz. 9-ej rano odbędą się
licytacje przy ul.:

Gdańska 31, zegar, Wolborska 21, zegar, Jakóba 12
krzesła, Zachodnia 21, lustro, Nowomiejska 34, lustro, Lato-
mierska 14, obrazy, Drewnowska 21, zegar, Al. I-go Maja 25,
lustro, Nowomiejska 15, zegar, Nowomiejska 11, szafa i lustro,
Rajtera 11, lustro, Al. I-go Maja 23, kapa, Al. I-go Maja 19,
kapa, Aleksandrowska 34, krzesło, Smągowa 12, zegar, Poń-
ska 85, stół, Karola 8, stół i otomana.

Dnia 9 marca 1922 r. od godz. 9-ej rano odbędą się
licytacje przy ul.:

Fijałkowska 6, kapy, Wiznera 3, stoliki i krzesła, Rad-
wańska 9, komoda i lustro, Al. I-go Maja 60, stół i szafa.

Miejski Urząd Sekwestracyjny.

Wydawnictwo Zarządu Miasta Łodzi.

Odbito w tłoczni B-ci Holcman w Łodzi ul. Zawadzka № 7.